

det, naar Tienden skulde afløses til en Afgift i Penge, mene, at man var berettiget til netop i vedkommende Sogn at faae det ansat til en noget lavere Priis, og at dette da vilde lægge store Hindringer iveien med Hensyn til Capitelstarten som Priis. Skulde det endelig gøres, vilde jeg hellere vende tilbage til det lille Forslag ifjor om en enten noget høiere eller lavere Priis, alt eftersom man efter de locale Forhold fandt det passende. — Endelig skal jeg, siden jeg har faaet Ordet, gjøre en Bemærkning med Hensyn til Vædringsforslaget, der findes opført under Nr. 3 h. Den ærede Rigsdagsmand, der har stillet det (Drejer), er i en Bilsfarelse, naar han troer, at det er et Tilbagefridt, som Udvalget har gjort ved det af samme stillede Forslag. Det er kun en Tydeliggjørelse af, hvad der ligger i Loven, hvad han ogsaa vil see, naar han vil sammenligne Bilagene med de locale Indberetninger; thi da vil han finde, at Smaarebfelexen o. dsl. er opført under Hjemmeindtægten og ikke som overgaaet til Lønningsfonden.

Ordføreren: Jeg skal søge at sammenfatte i Korthed Resultatet af de hidtil fremkomne Udtalelser, men forinden skal jeg først nedlægge en bestemt Indsigelse imod en Ytring af den ærede sidste Taler, der førte Debatten udover, hvad den egentlig dreier sig om; det var nemlig de Ytringer i den sidste Deel af hans Foredrag, der omhandlede det tiendefrie Hartkorn og Tiendeegalkvationen. Der er visse Eiendomme i Landet, paa hvilke der fra Aarh. Tid hviler en Byrde, der ikke hviler paa andre Eiendomme. Disse Eiendomme besiddes med denne Byrde, og hvorledes man nu i Fremtiden vil anvende de Indtægter, der flyde af disse Byrder, om man vil anvende disse Indtægter til dermed at lønne Præsterne eller til andre Formaal, det har aldeles Intet at gjøre med Byrdens Fordeling. Man kan disputere, om denne Forssjel paa tiendepligtige og tiendefrie Eiendomme er rigtig, men man kan ikke lægge en Byrde, der nu hviler paa en saadan Eiendom, over paa en anden Eiendom, der nu er fri. Opstiller man nye Formaal, for hvilke man vil kræve nye Midler, saa er det nye Byrder, der blive at fordele saavel paa det

tiendepligtige som paa det tiendefrie Hartkorn. Men, som sagt, jeg troer, det er aldeles forkeert at inddrage dette, denne Sag aldeles uvedkommende, Spørgsmaal under Debatten. Naar jeg nu gaaer over til de øvrige Punkter, skal jeg nu, som første Gang jeg havde Ordet, søge at komme bort fra Spørgsmaalet om Kirkens Eiendomsret. Jeg skal ikke fragaae, at der kan være Meget at bemærke ved, hvad der er sagt haade for og imod. Naar den sidste ærede Taler f. Ex. argumenterede derfra, at Kirken ikke havde nogen Eiendomsret, fordi det var Staten, der havde givet Tienden, saa er det jo aldeles klart, at naar man engang har givet Noget bort, saa kan man ikke mere tage det tilbage. Hav Staten skjænket Kirken Noget, saa er det Kirkens Eiendom, og at den har faaet sin Eiendom ved Gaver, forandrer ikke Eiendomsrettens Natur. Men paa den anden Side maatte jeg, ligesom jeg overhovedet ikke bhgger paa Kirkens Eiendomsret, vende mig imod mange Punkter af, hvad der blev sagt af ærede Medlemmer i Udvalget, der stotte sig paa denne Eiendomsret, og jeg troer navnlig, som anført i Betænkningen, at den protestantiske Kirke her i Landet mangler en saadan corporativ Stilling, som sætter den istand til at besidde sine Indtægter med privatretlig Aldkomst. Jeg maa hebe lagt Mærke til, at Udtrykket „privatretlig Eiendom“ er brugt. Det hele Eiendomsbegreb havde til Forudsætning den katolske Kirkes assøndrede Stilling og corporative Dannelselse, hvorved den affluttede sig i et Toppunkt, igjennem hvilket den stod udenfor Staten, og Kirken kunde optræde ligeoverfor Staten og godtgjøre sin Forssjellighed fra den; men den protestantiske Kirke har ikke her i Landet arvet en saadan corporativ Stilling. Der er blevet henviist til Embedsmændene, men de af Kongen udnævnte Embedsmænd kunne ikke give Kirken en saadan Charakter. Den corporative Stilling maatte udgaae fra og begrundes paa Medlemmerne i det Hele, eller paa katolsk Maade, hvor den stotter sig paa Geistligheden, der har sin Afflutning i Paven. Men nu er i vor Kirkeforfatning, saaledes som vi have haft den i Aarhundreder, den øverste kirkelige Myndighed indbefattet under den kongelige Myndighed, og naar man sagde, at Kon-